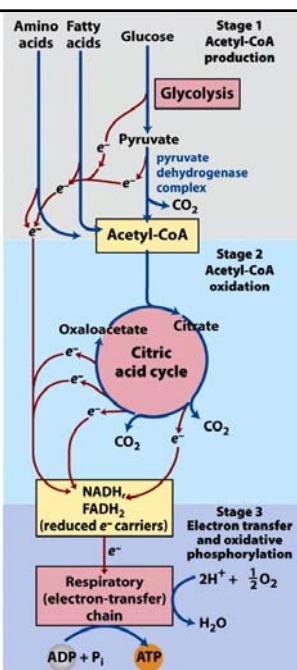

Ciklus limunske kiseline-2

Boris Mildner

Katabolizam proteina, masti i ugljikohidrata u tri faze staničnog disanja.

Faza 1.: oksidacija masnih kiselina, masti i ugljikohidrata kako bi nastao acetil-CoA.

Faza 2.: oksidacija acetilnih skupina u citratnom ciklusu uključuje četiri reakcije u kojima nastaju elektroni.

Faza 3.: elektroni koji prenose NADH i FADH₂ usmjeravaju se na lanac mitohondrijskih (ili u bakterijama lanac membranskih proteina) nosača elektrona – tzv. respiracijski lanac – gdje se O₂ reducira u H₂O. Tok elektrona omogućava sintezu ATP.

Figure 16-1
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Reakcije citratnog ciklusa

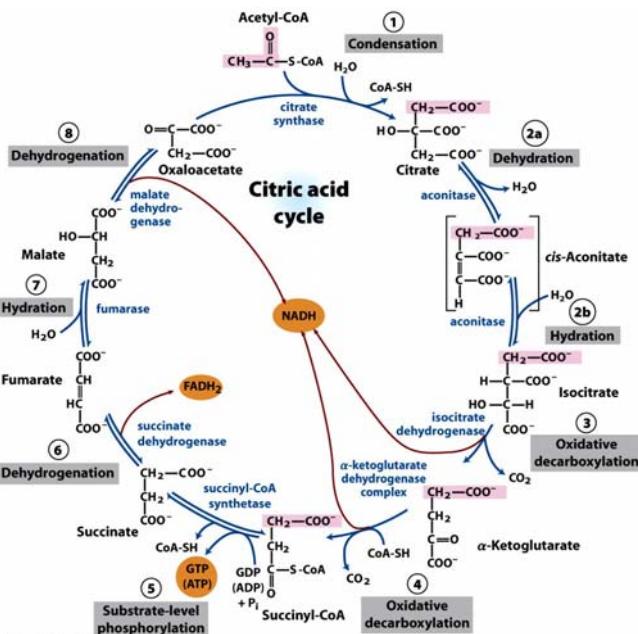

Figure 16-7
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

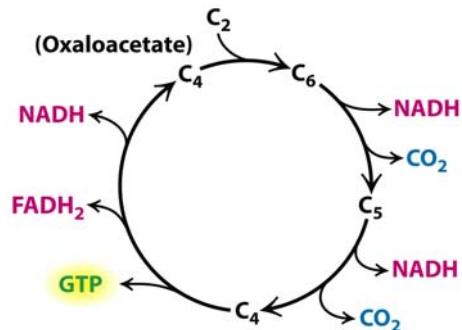
Ugljikovi atomi koji su u ciklus ušli kao acetat, iz prvog kruga ciklusa ne izlaze kao CO₂.

Citratni ciklus

- U svakom krugu ciklusa jedna skupina (2 C-atoma) ulazi kao acetil-CoA, a 2 CO₂ izlaze iz ciklusa.
- Jedna molekula oksaloacetata se koristi za sintezu citrata, a nakon punog kruga ponovno nastaje oksaloacetat.
- Jedna molekula oksaloacetata teoretski može oksidirati beskonačan broj acetilnih skupina pa je to razlog zašto je koncentracija oksaloacetata u stanici vrlo niska.
- Četiri od osam reakcija ciklusa su reakcije oksidacije i energija oksidacijskih reakcija sačuvana je u reduciranim koenzimima NADH i FADH₂.

Iako je citratni ciklus važan za dobivanje energije, njegova uloga nije samo u sačuvanju i prijenosu energije. Međuproizvodi s 5 ili 6 ugljikovih atoma su preteće različitih spojeva i odlaze iz ciklusa (kataplerotske reakcije). Kako bi se nadomjestili međuproizvodi koji odlaze iz ciklusa, stanice koriste anaplerotične (nadomjestne) reakcije. **Zbog uloge u razgradnji, ali i uloge u biosintetskim reakcijama citratni ciklus je amfibiličan.**

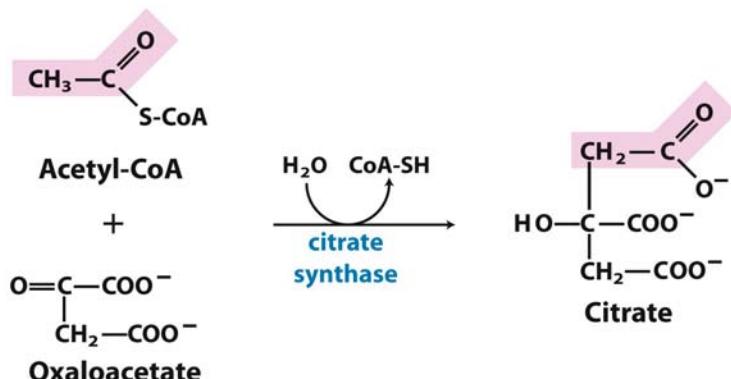
Citratni se ciklus sastoji od dvije faze

Faza 1. oksaloacetat (C4) spaja se s acetil-CoA (C2) i nastaje citrat (C6) koji se pomoću dvije oksidacijske dekarboksilacije uz otpuštanje CO_2 razgrađuje ponovno u C4 spoj - sukcinat.

Faza 2. sukcinat se pretvara u oksaloacetat kako bi se ciklus mogao odvijati, a ujedno se dobiva i energija.

1. Sinteza citrata

$$\Delta G'{}^\circ = -32.2 \text{ kJ/mol}$$

Unnumbered 16 p622a
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

1. Sinteza citrata struktura citrat sintaze

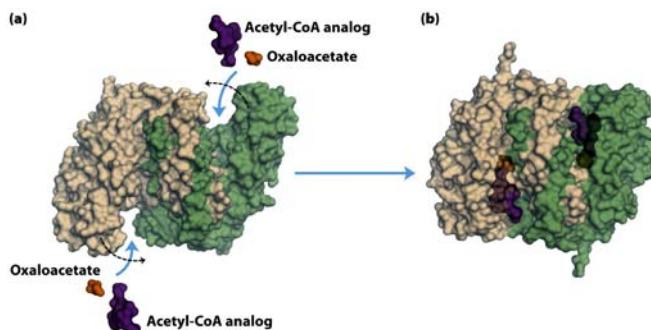
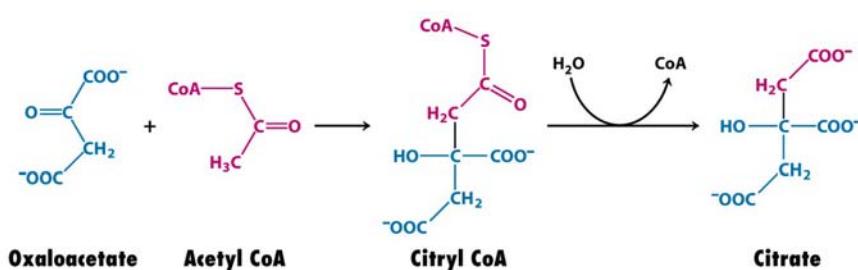

Figure 16-8
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Vezanjem oksaloacetata nastaje velika konformacijska promjena na svakoj podjedinici citrat sintaze. (a) otvoreni oblik enzima bez vezanog supstrata; (b) zatvoreni oblik s vezanim oksaloacetatom i stabilnim analogom acetil-CoA (karboksimetil-CoA). U ovom prikazu, jedna podjedinica je svjetlo smeđa, a druga zelena. Oksaloacetat se prvi veže u aktivno mjesto i inducira strukturne promjene kako bi se mogao vezati acetil-CoA.

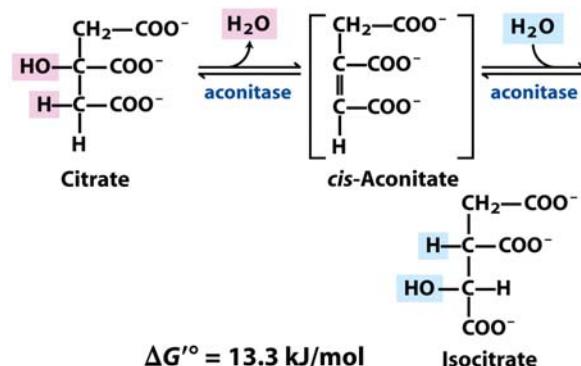
1. Sinteza citrata

Unnumbered figure pg 482
Biochemistry, Sixth Edition
© 2007 W.H. Freeman and Company

Citrat sintaza prvo katalizira kondenzaciju citrata i acetil-CoA u citril-CoA. Citril-CoA inducira dodatne strukturne promjene u enzimu tako da se dvije polutke u potpunosti zatvore. Nakon toga enzim hidrolizira citril-CoA u citrat i CoA te se enzim vraća u početnu otvorenu konformaciju.

2. Sinteza izocitrata, preko cis-akonitata

Reakciju provodi akonitaza (akonitat hidrataza). Ovo je reverzibilna reakcija. U stanici dolazi do stvaranja izocitrata, jer u ustaljenom stanju, koncentracija izocitrata je vrlo niska.

2. Sinteza izocitrata, preko cis-akonitata

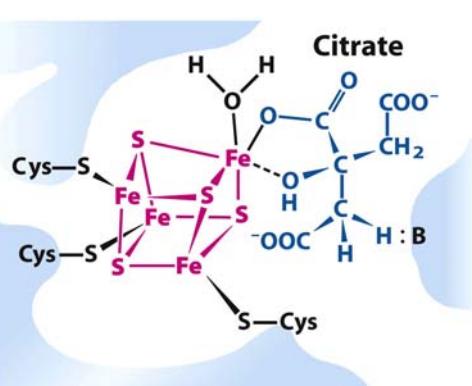

Figure 16-10
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Akonitaza je željezo-sumpor protein, odnosno protein koji ne sadrži željezo u obliku hema.

Željezo-sumpor kompleks je u aktivnom mjestu akonitaze. Željezo-sumpor središte obojeno je crvenom bojom, a molekula citrata plavom. Tri cisteinska bočna ostatka enzima vežu tri atoma željeza. Četvrti atom Fe vezan je za karboksilnu skupinu citrata, a stvara i nekovalentnu vezu s hidroksilnom skupinom citrata (crtkano). Bazični ostatak (:B) enzima pomaže u smještanju citrata u aktivno mjesto.

3. Oksidacija izocitrata u α -ketoglutarat i CO_2 provodi izocitrat dehidrogenaza

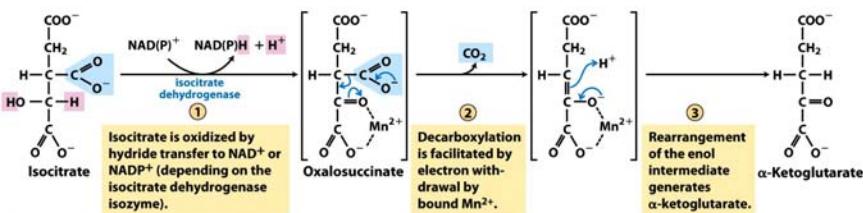
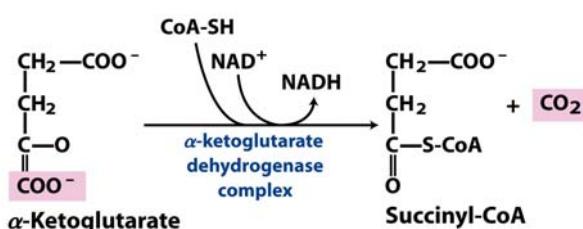

Figure 16-11
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

U ovoj reakciji izocitrat gubi jedan ugljik oksidacijskom dekarboksilacijom. Mn^{2+} u aktivnom mjestu reagira s karbonilnom skupinom međuproducta, oksalosukcinatom, koji prolazno nastaje ali ne napušta vezno mjesto sve dok dekarboksilacijom ne nastane α -ketoglutarat. Mn^{2+} stabilizira i enol koji prolazno nastaje tijekom dekarboksilacije. Akceptori elektrona mogu biti NAD^+ ili NADP^+ . Reakciju provodi izocitrat dehidrogenaza.

4. Oksidaciju α -ketoglutarata u sukcinil-CoA i CO_2 provodi kompleks α -ketoglutarat dehidrogenaze

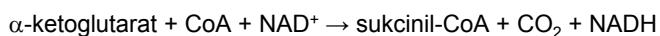
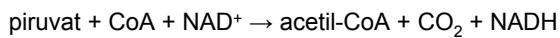
$$\Delta G^\circ = -33.5 \text{ kJ/mol}$$

Unnumbered 16 p225
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

U ovoj oksidacijskoj dekarboksilaciji nastaju sukcinil-CoA i CO_2 . NAD^+ služi kao akceptor elektrona, a CoA kao nositelj sukcinilne skupine. Energija oksidacije α -ketoglutarata sačuvana je stvaranjem tioesterske veze sukcinil-CoA. Reakcija je gotovo identična reakciji piruvat dehidrogenaze i kompleks piruvat dehidrogenaze je strukturno i funkcionalno sličan kompleksu α -ketoglutarat dehidrogenazi. I ovaj se kompleks sastoji od tri enzima i 5 koenzima: TPP, lipoata, FAD, NAD^+ i CoA.

4. Oksidacija α -ketoglutarata u sukcinil-CoA i CO_2

Oksidacija α -ketoglutarata koju provodi kompleks α -ketoglutarat dehidrogenaza slična je reakciji oksidacijske dekarboksilacije koju provodi kompleks piruvat dehidrogenaze.

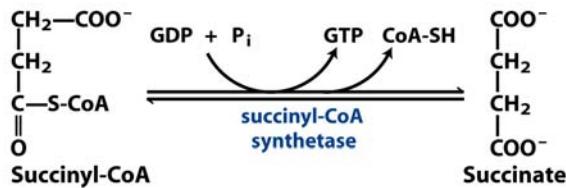
Obje reakcije uključuju dekarboksilaciju jedne α -keto kiseline i nastajanje tioesterske veze s CoA koja ima visoki potencijal za prijenos.

Ovom reakcijom završava prva faza ciklusa. Dva atoma ugljika ušla su u ciklus, a dva atoma ugljika kao CO_2 napustila su ciklus.

2. Faza ciklusa

- Drugom fazom ciklusa regenerira se oksaloacetat a uz elektrone velikog potencijala reakcijom druge faze ciklusa dobiva se i spoj velikog potencijala za prijenos fosforilnih skupina GTP ili ATP.

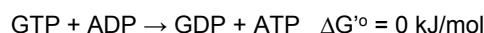
5. Pretvorba sukcinil-CoA u sukcinat

Unnumbered 16 p626
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Energija nastala hidrolizom tioesterske veze koristi se za sintezu fosfoanhidridne veze GTP ili ATP. Enzim koji katalizira ovu reakciju je sukcinil-CoA sintetaza. Stanice životinja imaju dva izoenzima sukcinil-CoA sintetaze od kojih je jedan specifičan za GTP a drugi za ATP. Nastanak ATP ili GTP na račun energije koja se oslobađa oksidacijskom dekarboksilacijom α -ketoglutarata, je fosforilacija na razini supstrata, slično kao i kod sinteze ATP u reakcijama glikolize koje provode gliceraldehid 3-fosfat dehidrogenaza i piruvat kinaza.

Reakcijom koju provodi nukleozid-difosfat kinaza GTP lako prelazi u ATP:

5. Pretvorba sukcinil-CoA u sukcinat

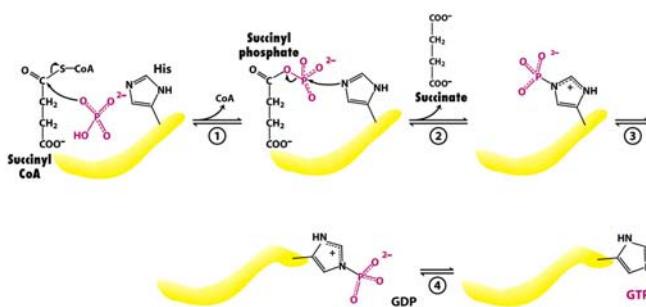
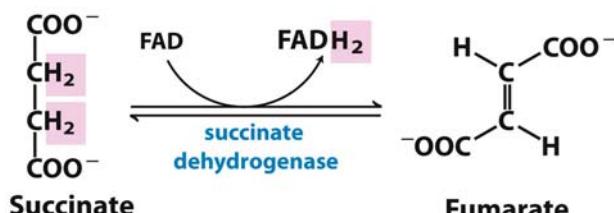

Figure 17-13
Biochemistry, Sixth Edition
© 2007 W.H. Freeman and Company

Reakcijski mehanizam sukcinil-CoA sintetaze.

- (1) Ortofosfat cijepa i otpušta CoA te nastaje energijom bogati sukcinil-fosfat.
- (2) histidin se fosforilira te nastaje sukcinat i fosfohistidin.
- (3) fosfohistidin tada mijenja konformaciju i fosforilira GDP (ili ADP).
- (4) otpušta se fosforilrani nukleotid trifosfat GTP ili ATP.

6. Reakcija sukcinata u fumarat

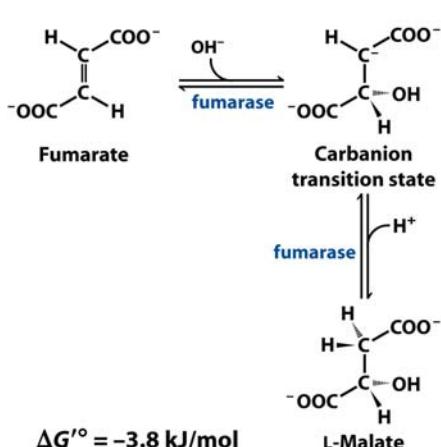

$$\Delta G'^\circ = 0 \text{ kJ/mol}$$

Unnumbered 16 p628a
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

U eukariotima **sukcinat dehidrogenaza** čvrsto je vezana na unutarnju **mitohondrijsku membranu**, a u bakterijama na plazmatsku membranu. Enzim sadrži 3 različite nakupine željezo-sumpor kompleksa i kovalentno vezani FAD. Elektroni se prenose od sukcinata preko FAD i željezo-sumpor središta na prenositelje elektrona koji su u mitohondrijskoj membrani. Tok elektrona od sukcinata preko FAD prenositelja do konačnog akceptora elektrona, O_2 , povezan je sa sintezom 1,5 molekula ATP po paru elektrona.

7. Hidracija fumarata u malat

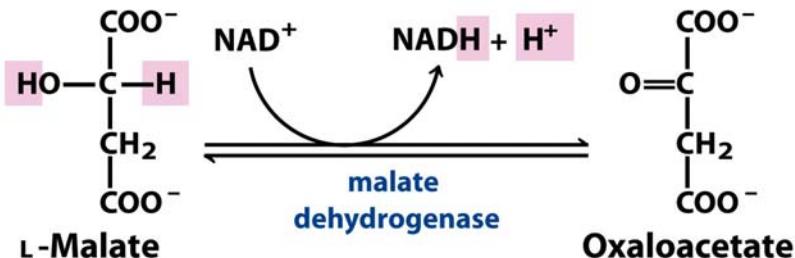

Reverzibilnu hidraciju fumarata u L-malat katalizira **fumaraza** (fumarat hidrataza). Enzim je jako stereospecifičan i katalizira prijenos molekule vode na *trans* dvostruke veze fumarata ali ne i na *cis* dvostruke veze maleata (*cis*-izomer fumarata). U povratnoj reakciji (od L-malata u fumarat) fumaraza je isto stereospecifična jer D-malat nije supstrat.

$$\Delta G'^\circ = -3.8 \text{ kJ/mol}$$

Unnumbered 16 p628c
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

8. Oksidacija malata u oksaloacetat

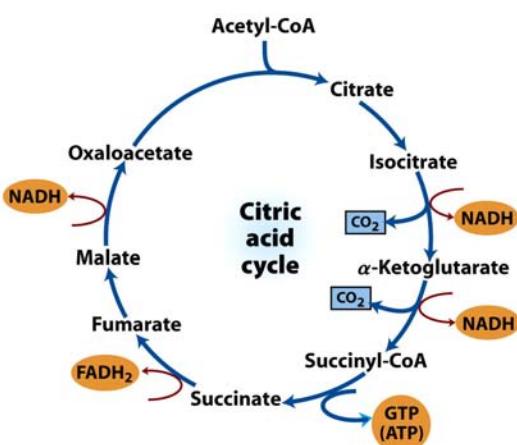

$$\Delta G'^\circ = 29.7 \text{ kJ/mol}$$

Unnumbered 16 p628e
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

NAD-ovisna L-malat dehidrogenaza katalizira oksidaciju L-malata u oksaloacetat. Ravnoteža ove reakcije leži uljevo u standardnim termodinamičkim uvjetima, ali u intaktnim stanicama koncentracija oksaloacetata je vrlo niska ($< 10^{-6} \text{ mol/L}$) pa dolazi do sinteze oksaloacetata.

Energija dobivena oksidacijama dobro je iskorištena

Produkti koji nastaju jednim okretem citratnog ciklusa su 3 NADH, 1 FADH_2 , 1 GTP (ili ATP), a 2 CO_2 se otpuštaju u reakcijama oksidacijske dekarboksilacije. Na kraju ciklusa regenerirala se molekula oksaloacetata.

Iako u citratnom ciklusu nastaje samo jedna molekula ATP (GTP) po ciklusu (prevrbovom sukcinil-CoA u sukcinat), četiri oksidacijske reakcije u ciklusu omogućavaju ciklusu jaki protok elektrona u respiracijski lanac putem NADH i FADH_2 pa to dovodi do nastanka velikog broja molekula ATP tijekom oksidacijske fosforilacije.

Figure 16-13
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Sumarni prikaz reakcija citratnog ciklusa

TABLE 17.2 Citric acid cycle

Step	Reaction	Enzyme	Prosthetic group	Type*	$\Delta G^{\circ\prime}$	
					kJ mol^{-1}	kcal mol^{-1}
1	Acetyl CoA + oxaloacetate + $\text{H}_2\text{O} \rightarrow$ citrate + CoA + H^+	Citrate synthase		a	-31.4	-7.5
2a	Citrate $\rightleftharpoons$ cis-aconitate + H_2O	Aconitase	Fe-S	b	+8.4	+2.0
2b	cis-Aconitate + $\text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons$ isocitrate	Aconitase	Fe-S	c	-2.1	-0.5
3	Isocitrate + $\text{NAD}^+ \rightleftharpoons$ α -ketoglutarate + CO_2 + NADH	Isocitrate dehydrogenase		d + e	-8.4	-2.0
4	α -Ketoglutarate + $\text{NAD}^+ + \text{CoA} \rightleftharpoons$ succinyl CoA + CO_2 + NADH	α -Ketoglutarate dehydrogenase complex	Lipoic acid, FAD, TPP	d + e	-30.1	-7.2
5	Succinyl CoA + $\text{P}_i + \text{GDP} \rightleftharpoons$ succinate + GTP + CoA	Succinyl CoA synthetase		f	-3.3	-0.8
6	Succinate + FAD (enzyme-bound) $\rightleftharpoons$ fumarate + FADH_2 (enzyme-bound)	Succinate dehydrogenase	FAD, Fe-S	e	0	0
7	Fumarate + $\text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons$ L-malate	Fumarase		c	-3.8	-0.9
8	L-Malate + $\text{NAD}^+ \rightleftharpoons$ oxaloacetate + NADH + H^+	Malate dehydrogenase		e	+29.7	+7.1

*Reaction type: (a) condensation; (b) dehydration; (c) hydration; (d) decarboxylation; (e) oxidation; (f) substrate-level phosphorylation.

Table 17-2

Biochemistry, Sixth Edition

© 2007 W.H. Freeman and Company

Bilanca nastanka ATP iz jedne molekule glukoze

Stehiometrija redukcije koenzima i sinteze ATP tijekom aerobne oksidacije glukoze putovima glikolize, kompleksa piruvat dehidrogenaze, citratnog ciklusa i oksidacijske fosforilacije

Reaction	Number of ATP or reduced coenzyme directly formed	Number of ATP ultimately formed*
Glucose $\longrightarrow$ glucose 6-phosphate	-1 ATP	-1
Fructose 6-phosphate $\longrightarrow$ fructose 1,6-bisphosphate	-1 ATP	-1
2 Glyceraldehyde 3-phosphate $\longrightarrow$ 2 1,3-bisphosphoglycerate	2 NADH	3 or 5 [†]
2 1,3-Bisphosphoglycerate $\longrightarrow$ 2 3-phosphoglycerate	2 ATP	2
2 Phosphoenolpyruvate $\longrightarrow$ 2 pyruvate	2 ATP	2
2 Pyruvate $\longrightarrow$ 2 acetyl-CoA	2 NADH	5
2 Isocitrate $\longrightarrow$ 2 α -ketoglutarate	2 NADH	5
2 α -Ketoglutarate $\longrightarrow$ 2 succinyl-CoA	2 NADH	5
2 Succinyl-CoA $\longrightarrow$ 2 succinate	2 ATP (or 2 GTP)	2
2 Succinate $\longrightarrow$ 2 fumarate	2 FADH_2	3
2 Malate $\longrightarrow$ 2 oxaloacetate	2 NADH	5
Total		30-32

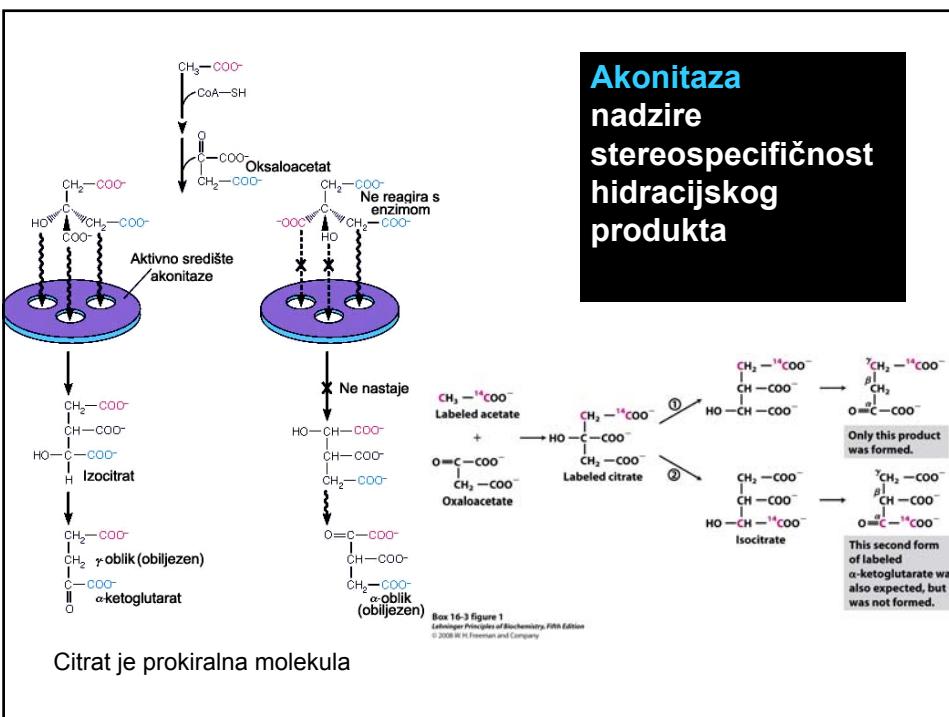
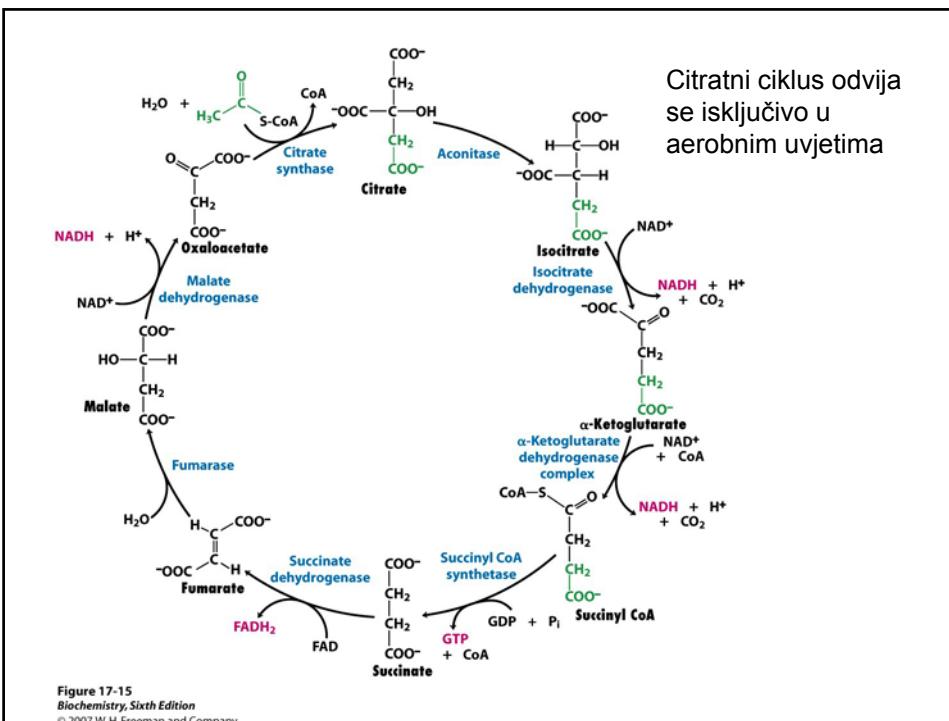
*This is calculated as 2.5 ATP per NADH and 1.5 ATP per FADH_2 . A negative value indicates consumption.

[†]This number is either 3 or 5, depending on the mechanism used to shuttle NADH equivalents from the cytosol to the mitochondrial matrix; see Figures 19-30 and 19-31.

Table 16-1

Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition

© 2008 W.H. Freeman and Company

Zašto je oksidacija acetata tako komplikirana?

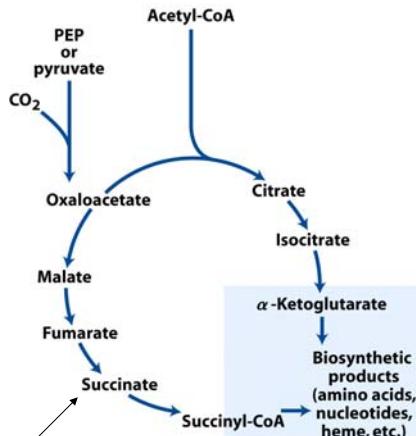

Figure 16-14
Principle of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Biosintetske preteče koje nastaju u nepotpunom citratnom ciklusu u anaerobnim bakterijama. Ovim anaerobima nedostaje α -ketoglutarat dehidrogenaza pa ne mogu proizvesti potpuni ciklus reakcija citratnog ciklusa. α -ketoglutarat i succinil-CoA služe kao preteče različitih biosintetskih putova. Prikazani put je fermentacija koja nastaje oksidacijom izocitrata. NADH nastao ovom oksidacijom regenerira se u NAD⁺ redukcijom oksaloacetata u sukcinat.

Uloga citratnog ciklusa nije samo oksidacija citrata. Ovaj put je okretište metabolizma. Međuproducti s 4 ili 5 ugljikovih atoma mnogih kataboličnih reakcija ulaze u ciklus i služe kao gorivo ciklusa.

Citratni ciklus kao i svi drugi metabolički putovi proizvod su evolucije. Citratni ciklus nije najkraći put kojim se acetat oksidira u CO₂, ali to je put koji je pokazao najveću selektivnu prednost tijekom evolucije. Rani anaerobi vjerojatno su koristili neke reakcije citratnog ciklusa kao linearne biosintetske puteve. I neki sadašnji anaerobi koriste nepotpuni citratni ciklus za sintezu preteča, a ne kao izvor energije.

Uloga ciklusa limunske kiseline.

Međuproducti se koriste kao preteče u mnogim biosintetskim reakcijama. Crvenim strelicama su označene reakcije kojima se međuproducti citratnog ciklusa mogu koristiti kao preteče drugih biosintetskih putova (kataplerotične reakcije).

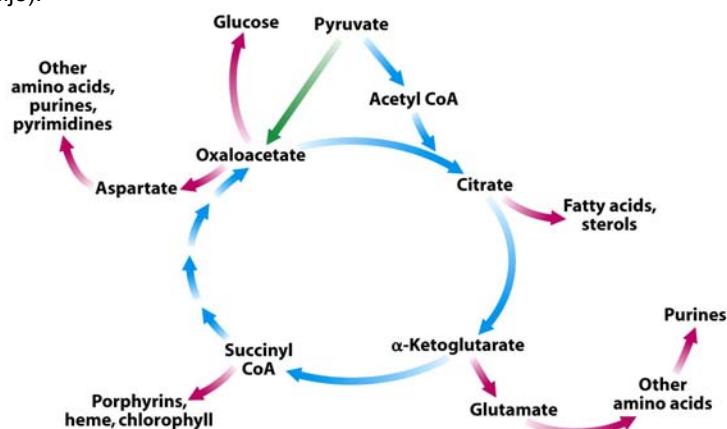

Figure 17-20
Biochemistry, Sixth Edition
© 2007 W.H. Freeman and Company

Međuprodukti koji su "izgubljeni" zbog drugih (biosintetskih) potreba moraju se brzo nadomjestiti

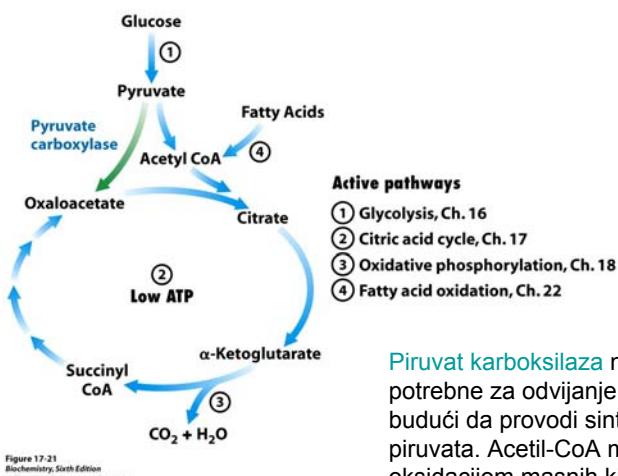

Figure 17-21
Biochemistry, Sixth Edition
© 2007 W.H. Freeman and Company

Piruvat karboksilaza nadomješta supstrate potrebne za odvijanje citratnog ciklusa budući da provodi sintezu oksaloacetata iz piruvata. Acetyl-CoA može se dobiti oksidacijom masnih kiselina ili aminokiselina.

Anaplerotične (nadomjesne) reakcije

Anaplerotične reakcije	
Reaction	Tissue(s)/organism(s)
Pyruvate + HCO ₃ ⁻ + ATP $\xrightleftharpoons{\text{pyruvate carboxylase}}$ oxaloacetate + ADP + P _i	Liver, kidney
Phosphoenolpyruvate + CO ₂ + GDP $\xrightleftharpoons{\text{PEP carboxykinase}}$ oxaloacetate + GTP	Heart, skeletal muscle
Phosphoenolpyruvate + HCO ₃ ⁻ $\xrightleftharpoons{\text{PEP carboxylase}}$ oxaloacetate + P _i	Higher plants, yeast, bacteria
Pyruvate + HCO ₃ ⁻ + NAD(P)H $\xrightleftharpoons{\text{malic enzyme}}$ malate + NAD(P) ⁺	Widely distributed in eukaryotes and bacteria

Table 16-2
Lehninger Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

Kada međuprodukti izaju iz citratnog ciklusa, kako bi se iskoristili za druge putove, oni se nadomještaju produktima anaplerotičnih reakcija. Proizvodi anaplerotičnih reakcija nastaju reakcijama karboksilacija, pa tako iz spojeva s tri ugljika nastaju spojevi s četiri ugljkova atoma. Ove reakcije kataliziraju piruvat karboksilaza, PEP karboksikinaza, PEP karboksilaza i malični enzim. Enzimi koji kataliziraju karboksilacije uobičajeno koriste biotin za aktivaciju i prijenos CO₂ do akceptora kao što su piruvat ili fosfoenolpiruvat (PEP).

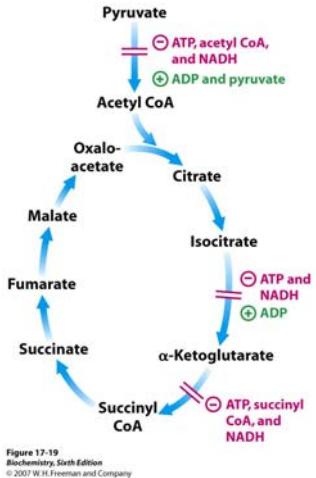

Figure 17-19
Biochemistry, Sixth Edition
© 2007 W.H. Freeman and Company

Regulacija citratnog ciklusa

Regulacija protoka metabolita od PDH kompleksa i kroz citratni ciklus. PDH kompleks je alosterički inhibiran kada su [ATP]/[ADP], [NADH]/[NAD⁺] i [acetil-CoA]/[CoA] omjeri visoki što ukazuje da stanica ima zadovoljavajući stupanj metabolizma. Kada se smanje ovi omjeri dolazi do alosteričke aktivacije oksidacije piruvata, pomoću ADP. Brzina protoka kroz ciklus može se ograničiti dostupnošću supstrata ciklusa, oksaloacetatom, acetil-CoA ili NAD⁺, pa se usporavaju oksidacijske reakcije. **U samom ciklusu alosterički su regulirani izocitrat dehidrogenaza i kompleks α-ketoglutarat dehidrogenaze.**

Povratna inhibicija pomoću sukcinil-CoA, citratom i ATP također usporava ciklus jer se inhibiraju početne reakcije ciklusa.

Glioksisomi

U biljkama enzimi glikosilatnog ciklusa nalaze se u glioksisomima, koji su u stvari specijalizirani peroksisomi. Prikazana je elektronska mikrografija klijajuće sjemenke krastavca. Enzimi koji su zajednički citratnom ciklusu i glikosilatnom ciklusu imaju dva izoenzima, jedan specijaliziran za mitohondrij, a drugi za glioksisom. Glioksisomi nisu prisutni u tkivima biljaka cijelo vrijeme. Oni nastaju iz lipidima bogatih sjemenki tijekom klijanja, ali prije nego što biljka može sintetizirati

glukozu putom fotosinteze. Osim enzima za glikosilatni ciklus, glioksisomi sadrže sve enzime za razgradnju masnih kiselina koje se čuvaju u ulju sjemenki. Acetil-CoA koji nastaje razgradnjom lipida pretvara se u sukcinat putom glikosilatnog ciklusa, a sukcinat se transportira u mitohondrij gdje se pomoću mitohondrijskih enzima pretvara u malat. Citosolni enzim malat dehidrogenaza oksidira malat u oksaloacetat koji je preteča glukoneogeneze. Ovim načinom, klijajuće biljke mogu pretvoriti ugljik koje čuvaju kao lipid, u glukozu.

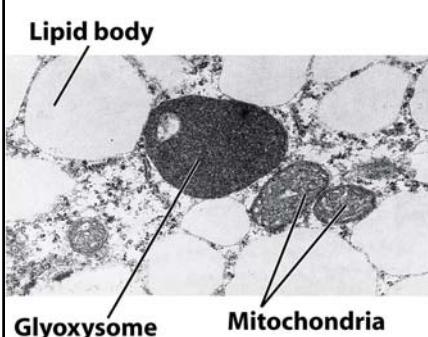
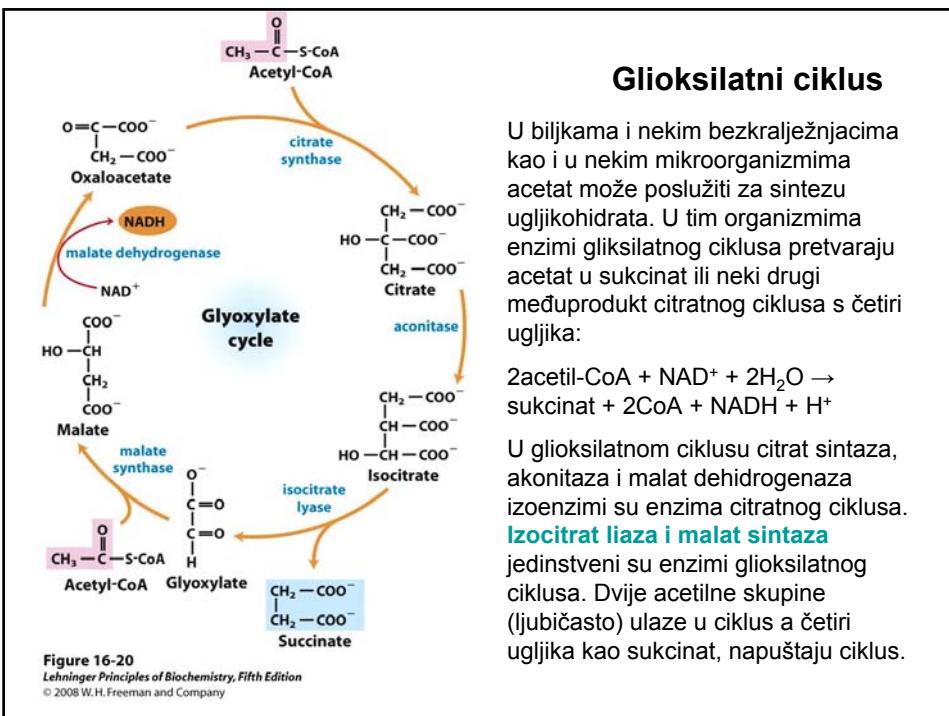
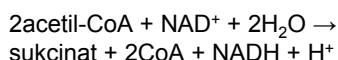

Figure 10-21
Principles of Biochemistry, Fifth Edition
© 2008 W.H. Freeman and Company

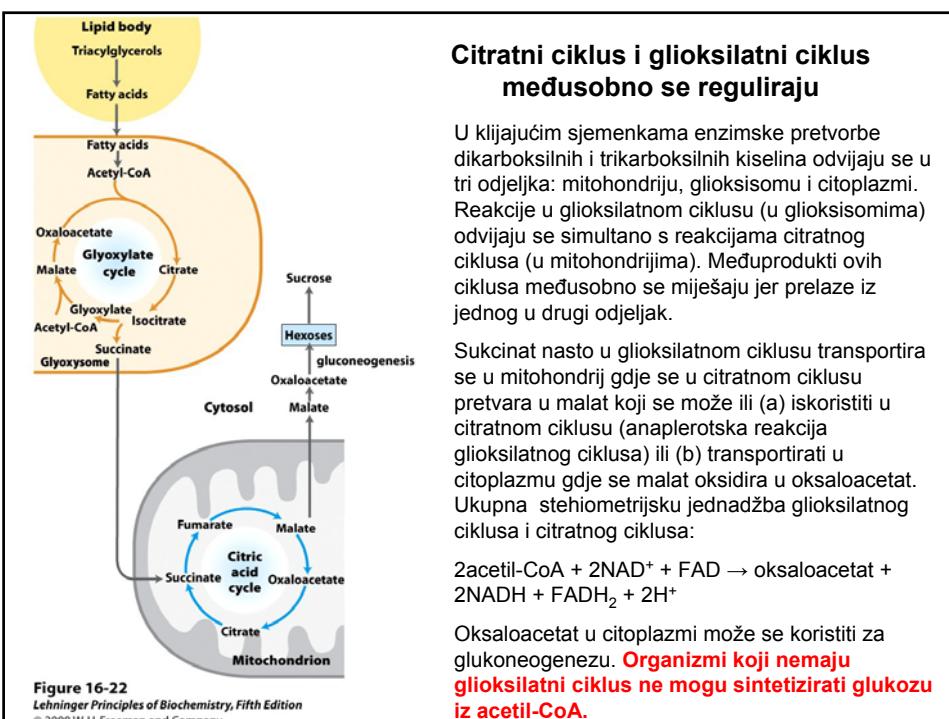

Glioksilatni ciklus

U biljkama i nekim bezkralježnjacima kao i u nekim mikroorganizmima acetat može poslužiti za sintezu ugljikohidrata. U tim organizmima enzimi gliksilatnog ciklusa pretvaraju acetat u sukcinat ili neki drugi međuproduct citratnog ciklusa s četiri ugljika:

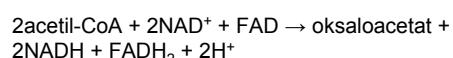
U glioksilatnom ciklusu citrat sintaza, akonitaza i malat dehidrogenaza izoenzimi su enzima citratnog ciklusa. **Izocitrat liaza i malat sintaza** jedinstveni su enzimi gliksilatnog ciklusa. Dvije acetilne skupine (ljubičasto) ulaze u ciklus a četiri ugljika kao sukcinat, napuštaju ciklus.

Citratni ciklus i glioksilatni ciklus međusobno se reguliraju

U klijajućim sjemenkama enzimske pretvorbe dikarboksilnih i trikarboksilnih kiselina odvijaju se u tri odjeljka: mitohondrij, gliksisomu i citoplazmi. Reakcije u glioksilatnom ciklusu (u gliksisomima) odvijaju se simultano s reakcijama citratnog ciklusa (u mitohondrijima). Međuproducti ovih ciklusa međusobno se miješaju jer prelaze iz jednog u drugi odjeljak.

Sukcinat nasto u glioksilatnom ciklusu transportira se u mitohondrij gdje se u citratnom ciklusu pretvara u malat koji se može ili (a) iskoristiti u citratnom ciklusu (anaplerotska reakcija glioksilatnog ciklusa) ili (b) transportirati u citoplazmu gdje se malat oksidira u oksaloacetat. Ukupna stehiometrijska jednadžba glioksilatnog ciklusa i citratnog ciklusa:

Oksaloacetat u citoplazmi može se koristiti za glukoneogenezu. **Organizmi koji nemaju glioksilatni ciklus ne mogu sintetizirati glukoza iz acetil-CoA.**

